

Dzień dobry,

Państwu 😊

Konferencja Polskiego Towarzystwa
Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS
XXXV Warsztaty Przekładu Specjalistycznego
w dniach 16-17 października 2021 r.

Dekalog tłumacza profesjonalnego

dr Leszek Mikrut

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie
Katedra Literaturoznawstwa Słowiańskiego
Instytutu Neofilologii

Profesjonalizm, profesjonalny...

- co to takiego?

- duże umiejętności i wysoki poziom wykonywanej pracy;
- zawodowe uprawianie jakiejś specjalności;
- zawodowo, nie po amatorsku, zajmujący się czymś zawodowo, nie amator;

Źródło: Słownik języka polskiego, PWN, Warszawa 1984, t. II, s. 930

Profesjonalizm – to także:

- odpowiedzialność;
- godność i zaufanie (relacja dwustronna);
- terminowość i punktualność;
- traktowanie z dystansem **siebie** i **swej** pracy;
- umiejętność przyznania się do błędu;
- doświadczenie;

Profesjonalizm – to również:

- niedeprecjonowanie innych;
- pewność siebie, zdecydowanie;
- rzetelność;
- wiarygodność;
- asertywność;

Przykazanie I

Bądź fachowcem w **swojej** dziedzinie

- Musisz być interdyscyplinarny;
- Pięknie pisz i mów;
- Nie bądź dobrym we wszystkich dziedzinach;
- Nie powinienes przyjmować każdego zlecenia – to nieetyczne i nieprofesjonalne;
- Uprzedzaj o ewentualności opóźnienia realizacji zlecenia;

Przykazanie I – cd.

Bądź fachowcem w **swojej** dziedzinie

- Daj zleceniodawcy możliwość bodaj pobieżnego zaznajomienia się z odbieranym zleceniem;
- Stosuj „omówienia tłumacza (przysięgłego)” - świadczą o Twojej wiedzy, profesjonalizmie;
- Przyznaj się do błędu, to nie boli; 😊
- Bądź terminowy i punktualny;
- Bądź jak „debeściak” 😊

Przykazanie II

Znaj i ceni wartość **swojej** pracy

- Jesteś dobry (a możesz być jeszcze lepszy), jesteś fachowcem;
- Szanuj pracę koleżeństwa po fachu;
- Nie zaniżaj, ale i nie zawyżaj cen za swe usługi;
- Nie rozliczaj dwukierunkowo tłumaczeń ustnych;
- Nie tłumacz tylko części „dynamicznych”;

Przykazanie II – cd.

Znaj i ceń wartość **swojej** pracy

- Nie bierz udziału w przetargach dla OWS-ów;
- Dopominaj się o właściwe naliczanie wynagrodzenia (od OWS-ów);
- Nie stosuj cen dumpingowych;
- Pobieraj zadatek lub zaliczkę;
- Zrzeszaj się!

Przykazanie III

Konsultuj się z **innymi** fachowcami

- Zawsze sprawdzaj swoje tłumaczenia przed ich oddaniem;
- Konsultowanie się nie przynosi ujmy – to wykładnia profesjonalizmu, odpowiedzialności;
- Zleceniodawca – to Twój pierwszy konsultant;

Przykazanie III - cd.

Konsultuj się z **innymi** fachowcami

- Przedkładaj kontakt twarzą w twarz ze zleceniodawcą ponad inne środki łączności;
- Tekst specjalistyczny oddaj do sczytania specjaliście;
- Nie unikaj konsultowania się, nie bój się go.

Przykazanie IV

Przekazuj **swą** wiedzę innym

- Wiedzy nie strzeż samolubnie, uwalniaj ją;
- Udzielaj porad koleżeństwu po fachu, to i Ty z czyjejs porady będziesz mógł skorzystać;
- Informuj innych o ważnych aktualnych kwestiach, wyjątkowych sprawach;
- Komentuj, zamieszczaj posty na forach internetowych;

Przykazanie IV - cd.

Przekazuj **swą** wiedzę innym

- Bierz udział w specjalistycznym szkoleniu młodszych;
- Udzielaj się na spotkaniach tłumaczy;
- Nie deprymuj koleżeństwa;
- Nie deprecjonuj innych.

Przykazanie V

Przestrzegaj BHP dla **swego** dobra

- Dbaj o ergonomiczne miejsce pracy;
- Pracuj kilka godzin dziennie, a nie „dni i noce”;
- Pamiętaj o relaksie w trakcie pracy;
- Pracujesz przy komputerze, wypoczywaj z dala od niego;

Przykazanie V - cd.

Przestrzegaj BHP dla **swego** dobra

- Dbaj o „kabinpartnera” jak o **siebie** samego;
- Pamiętaj o **swoim** żołądku, bo gdy jesteś głodny, nie jesteś sobą; 😊
- Przestrzegaj procedur;
- Wspomagaj pamięć **swą**;
- Oszczędzaj **swój** głos;
- Chroń **swoje** oczy.

Przykazanie VI

Pamiętaj o **swej** godności i zaufaniu

- **Masz prawo odmowy przyjęcia zlecenia** (od OWS-ów też!); stosuj je bezpiecznie, gdy:
  - zachodzi kolizja terminowa z wcześniej przyjętymi zleceniami;
  - nie masz kompetencji w określonym zakresie tematycznym;
  - brak zgody na propozycje terminologiczne klienta;
  - zwolnienie lekarskie;

Przykazanie VI - cd.

Pamiętaj o **swej** godności i zaufaniu

- zlecenie otrzymałeś bez wcześniejszego ustalenia Twojej dyspozycyjności;
- przebywasz poza miejscem zamieszkania, nie masz możliwości szybkiego powrotu;
- tematyka tłumaczenia pozostaje w jawnej sprzeczności z Twoimi przekonaniami;
- proponowany termin realizacji zlecenia jest dla Ciebie zbyt krótki;

Przykazanie VI - cd.

Pamiętaj o **swej** godności i zaufaniu

- Nie obawiaj się uzasadnionej odmowy;
- Pamiętaj, iż posiadasz status męża zaufania publicznego, a to zobowiązuje!
- Pamiętaj, że sędzia, prokurator, policjant, strażnik nie są nieomylni, a toga czy mundur nie gwarantują racji.

Przykazanie VII

Bądź stanowczy i walcz o **swoje** prawa

- Upominaj się od OWS-ów o:
  - nieutrudnianie dostępu do akt w sądzie;
  - uwzględnianie terminologii specjalistycznej;
  - zwrot należności za utracony czas, gdy nie dojdzie do skorzystania z usług TP;
  - przestrzeganie liczby stron przeliczeniowych;
  - terminowe płatności;
  - prawidłowe „kilometrówki”;

Przykazanie VII - cd.

Bądź stanowczy i walcz o **swoje** prawa

- uwzględnianie należność za cały tekst (części „statyczne” i „dynamiczne”);
- jednokierunkowe rozliczanie tłumaczeń ustnych;
- Nie przyjmuj do wykonania dla OWS-ów kopii (tylko odpisy) tłumaczeń;
- Nie uczestnicz w niezgodnych z prawem przetargach na wykonanie tłumaczeń.

Przykazanie VIII

Podnoś rangę zawodu tłumacza (TP)

- Domagaj się godziwego wynagrodzenia za odpowiedzialną pracę;
- Dbaj o wzajemny szacunek wśród koleżeństwa: tłumacze w 100% zawodowi a tłumacze „półzawodowi”;
- Możesz być choćby sympatykiem związku zawodowego TP (ZZTPwP) obok istniejącego od lat TEPiS;

Przykazanie VIII - cd. (pod rozwagę)

Podnoś rangę zawodu tłumacza (TP)

- **Może** powinniśmy dążyć do:
  - dużej anonimowości w dokumentach wydawanych przez OWS-y i notariaty;
  - posiadania Orła Białego na pieczęci;
  - posiadania legitymacji resortowej;
  - przywrócenia pieczęci lakowej;
  - stosowania indeksacji stawek;

Przykazanie VIII - cd. (pod rozwagę)

Podnoś rangę zawodu tłumacza (TP)

- Czy przystąpienie do egzaminu na TP nie powinno stanowić zwięźczenia pewnego etapu działalności tłumacza?
- Czy kandydat nie powinien legitymować się już jakimś dorobkiem translatorskim, naukowym, publicystycznym itp.?
- Czy dopiero rynek powinien weryfikować tłumacza (a nie wcześniejsze doświadczenie, fachowe wykształcenie)?

Przykazanie IX

Stale poszerzaj zasoby **swej** wiedzy

- Pamiętaj, że wiedza i umiejętności nie są Ci dane raz na zawsze;
- Bądź obecny na portalach społecznościowych (grupy zawodowe, wymiana doświadczeń);
- Czytaj i gromadź literaturę fachową;
- Bierz udział w kursach, seminariach, szkoleniach;

Przykazanie IX - cd.

Stale poszerzaj zasoby **swej** wiedzy

- Czytaj prasę obcojęzyczną (też);
- Słuchaj obcojęzycznych audycji radiowych (też);
- Oglądaj obcojęzyczne programy telewizyjne (też);
- Nie zapominaj o pięknej (poprawnej) polszczyźnie;

Przykazanie IX - cd.

Stale poszerzaj zasoby **swej** wiedzy

- Bądź na bieżąco z przepisami dotyczącymi tłumaczeń (resortowe, fiskalne, RODO);
- Swą księgowość oddaj księgowemu (daj też innym zarobić) 😊
- Nie popadaj w rutynę na żadnym polu.

Przykazanie X

Przestrzegaj zasad etyki zawodowej

- Pamiętaj, że jesteś osobą zaufania publicznego;
- Przestrzegaj tajemnicy zawodowej;
- Pamiętaj o konfidencjonalności;
- Jak ognia strzeż się uwierzytelnień „in blanco”;

Przykazanie X - cd.

Przestrzegaj zasad etyki zawodowej

- Nie poświadczaj „za zgodność z oryginałem”, gdy go nie widzisz;
- Każdą czynność wpisuj do w repertorium;
- Nie zaniżaj stawek, ale i (przesadnie) nie zawyżaj ich;
- Nie stosuj cen dumpin-
gowych;

Przykazanie X - cd.

Przestrzegaj zasad etyki zawodowej

- Nie głoś fałszywego świadectwa przeciwko koleżeństwu swemu;
- Oddaj Bogu, co boskie, a cesarzowi, co cesarskie i... śpij spokojnie 😊
- Savoir vivre stosuj na co dzień! 😊

6
0
1
3
8
8
2
2
2

*Dziękuję serdecznie
za uwagę 😊*